FRANTIŠEK MAREK[1]

Pedagog, filosof, psycholog, sociolog, publicista, překladatel a literát **František Marek** (pův. jm. František Müller) se narodil 27. července 1913 v Moravských Budějovicích, zemřel 9. července 1987 v Jihlavě. Pocházel z poměrně chudých poměrů ze smíšené německo-české rodiny původem ze Svitav.

Před válkou byl členem prestižního akademického filosofického spolku Moravan v Brně, později byl i jeho předsedou. Během okupace se v Kroměříži a v Praze aktivně zapojil do protifašistického odboje. Po absolutoriu na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy působil od roku 1940 převážně jako učitel na gymnáziích a odborných středních školách v Kroměříži, Praze, Litoměřicích a v Moravských Budějovicích, kde vyučoval jazyky (angličtinu, němčinu), filosofii, resp. filosofickou propedeutiku, logiku, psychologii, ale také například astronomii. Když v letech 1946 – 1952 působil v Litoměřicích, organizoval zde duchovní společenství lidí (filosofů, spisovatelů, řeholníků atd.), kteří se obávali nástupu komunistické moci. Patřil rovněž k okruhu lidí blízkých Janu Masarykovi, přátelil se s prof. Zahradníčkem, Zdeňkem hrabětem Sternbergem, s rodinou knížat Schwarzenbergů apod. Vyučoval a přednášel na Pedagogickém institutu v Jihlavě a na Pedagogické fakultě v Ústí nad Labem (zde byl také aktivním členem Svazu spisovatelů). V 60. letech působil především v Jihlavě, kde spolupracoval mimo jiné i s místními archiváři a muzejními či vlastivědnými pracovníky a odkud pak v době normalizace vyvíjel spolupráci s disidentskými kruhy kolem Charty 77, byť signatářem tohoto dokumentu a tedy jakýmsi „deklarovaným“ disidentem se nikdy nestal.

František Marek překládal z německého jazyka a anglického jazyka, díla z krásné literatury a z oborů filosofických. Publikoval stati o literární historii, psycholingvistice, literární psychologii a pedagogice, ale psal také vlastní povídky a romány, z nichž nejznámějším se stal román o životě Edwarda Kellyho s názvem „Alchymista“, který vyšel v prvním vydání v nakladatelství Mladá fronta.

1 Využito životopisných údajů poskytnutých rodinou Františka Marka.

Bibliografie Františka Marka:[2]

Romány

Alchymista: román o životě Edwarda Kelleyho (1981)

Nestačí život jeden (2010)

Tajemství duté vrby (1978)

Odborné monografie, statě a články

Čeští humanisté a Jihlava (1962)

Jihlava ve verších staletí (1960)

Jihlavská humanistická škola (1962)

Jihlavští humanisté (1964)

Komenský a náš kraj (1959)

O psychologické povaze snu (2008)

Osobnostní společnost (2007)

Pavel Stránský (1983)

Pět století knihtisku (1940)

Psychologie literární četby (1972)

Psychologie propagandy (2008)

Severočeské kulturní kapitoly (1974)

Severočeským krajem (1977)

William Shakespeare a jihlavská divadelní tradice: o prvním Čechu, který viděl divadlo Zeměkouli (1964)

Ženská rebelie na panství jemnickém v roce 1783 (1968)

Živé slovo řečníka a lektora (1961)

Antologie a učebnice

An Anthology of American Writing with a Survey of the History of the USA (1971)

2 V přehledu uvádíme nám známé či dohledané práce Františka Marka, které byly publikovány. V závorce je vždy uveden rok prvního vydání. Řada prací z pozůstalosti Františka Marka dosud nebyla vydána.

An Anthology of English Writing from Chaucer to the Present (1973)

Anglická čítanka: Učebnice pro 3. a 4. roč. gymnázií a pro 1.-4. roč. gymnázií s rozšířeným vyučováním jazykům (1976)

Filosofická čítanka (1941, společně se Š. Zapletalem)

Překlady krásné literatury

Bonaventura: Noční vigilie (1978)

Fielding, Henry: Amelie (1959)

Fielding, Henry: Tom Jones: příběh nalezence (1954)

Fürnberg, Louis: El Šat (2009)

Fürnberg, Louis: Setkání ve Výmaru (1972)

Meyring, Gustav: Černá koule (1967)

Sommer, Ernst: Vyděrač z poblouznění (1963)

Sterne, Laurence: Sentimentální cesta po Francii a Itálii (1958)

Thackeray, William Makepeace: Humoristické črty (1957)

Urzidil, Johannes: Hry a slzy (1985)

Překlady filosofických prací

Robinson, John, A.T.: Čestně o Bohu (1969)

Whitehead, Alfred North: Matematika a dobro a jiné eseje (1970, společně s L. Hejdánkem)

Wust, Peter: Nejistota a odhodlání (1970)